

K 45054201 : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คำสำคัญ : ไม้ไผ่ / สถาปัตยกรรมที่เลื่อนหาย

กานต์ คำแก้ว : ไม้ไผ่กับสถาปัตยกรรมที่เลื่อนหาย : การออกแบบศาลาประชาคม

(EVANESCENCE OF BAMBOO ARCHITECTURE : THE DESIGN OF COMMUNITY

CENTER) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศ. อรศิริ ปาณินท์. 91 หน้า. ISBN 974 – 464 – 054 – 5

การศึกษาและออกแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวคิดที่นำไม้ไผ่กลับมาใช้งานสถาปัตยกรรม เพราะไม้ไผ่เป็นวัสดุที่สามารถหาได้ง่าย และมีราคาถูก สามารถใช้งานได้หลากหลายประเภท จนไม้ไผ่ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวชนบท อีกทั้งสถาปัตยกรรมไม้ไผ่ยังเป็นสถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยในอดีต ที่สะท้อนความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย เข้าใจในลักษณะของวัสดุและสภาพแวดล้อม โดยมีภูมิปัญญาการสร้างที่ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้นการนำไม้ไผ่กลับมาใช้จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยสืบสานวัฒนธรรมการสร้างให้คงอยู่ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา ศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ไผ่ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการสร้างแนวความคิด โดยลักษณะของไม้ไผ่แต่ละชนิดในการใช้งานและการทดสอบคุณลักษณะของไม้ไผ่ในการรับแรงต่างๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับวิธีการใช้งานไม้ไผ่ โดยมีการวิเคราะห์อาคารตัวอย่างที่ใช้ไม้ไผ่เป็นส่วนประกอบหลักทั้งในอดีตและสถาปัตยกรรมร่วมสมัย เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบอาคารประเภทศาลาประชาคม เป็นลักษณะของอาคารที่ใช้สำหรับรองรับกิจกรรมการประชุม และกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนนั้นๆ

ผลของการศึกษาและออกแบบ กระบวนการแนวคิดที่ใช้ลักษณะทางกายภาพของไม้ไผ่เป็นรูปธรรมและนามธรรมโดยสะท้อนผ่านรูปทรงและการใช้งานอาคาร วิเคราะห์ลักษณะของโครงสร้าง พื้นผิวที่ห่อหุ้มอาคารและการเชื่อมต่อ ข้อต่อของโครงสร้าง ช่วยสร้างสถาปัตยกรรมไม้ไผ่ร่วมสมัยที่ผสานภูมิปัญญาของคนในอดีตให้มีการสืบสานต่อไปในอนาคต

ภาควิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

K 45054201 : MAJOR : ARCHITECTURE

KEY WORD : BAMBOO / EVANESCENCE OF ARCHITECTURE

KARN KAMKAEW : EVANESCENCE OF BAMBOO ARCHITECTURE : THE DESIGN OF COMMUNITY CENTER. THESIS ADVISOR : PROF. ORNSIRI PANIN. 91 pp. ISBN 974 – 464 – 054 – 5

The aim of this research and design is to find the idea of using bamboo in architecture, because bamboo is easy to find and cheap. It can be used in various kinds of works and becomes a part of rural people's life. In the past, bamboo was the architecture of habitation. It reflected the way of easy living, understanding in materials and environment of the descending knowledge from generation to generation. Therefore, using the bamboo architecture is another way to conserve the construction culture.

The scope of this research is to study the botanical characteristics of bamboo both in concrete and abstract way to find the characteristics of each kind of bamboo in each work and to test weight tolerance for appropriate uses. Analyzing the sample building that uses bamboo as main composition both in the old and contemporary architecture and then design the community center used for the meetings and activities in the community.

The result of this research and design show that the idea of using physical characteristics of bamboo both in concrete and abstract way that reflect through the shape and uses, characteristics of structure, surface and joint can create the contemporary bamboo architecture combined with the descending knowledge. It can be concluded that the bamboo architecture should be conserved at this time onwards.

Department of Architecture Graduated School, Silpakorn University Academic Year 2003

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ไม้ไผ่กับสถาปัตยกรรมที่เลียนหา: การออกแบบสถาปัตยกรรม" ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ศาสตราจารย์ อรศิริ ปาณินท์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานมาโดยตลอด บุคคลที่ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างมาก คือ รองศาสตราจารย์ วีระอิน พันทัง และ ดร.อภิรดี เกษมสุข อาจารย์ประจำภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบคุณ อ. นิธิ สถาปิตานนท์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ บุคคลดังมีรายชื่อดังนี้คือ

- นายเสาวณิต ทองมี
- นายบดี มาลีนันท์
- นางสาวกรรณทิมา ปั้นวิสัย
- นางสาววันอังคาร เคนวิสัย

ท้ายนี้ ใคร่กราบขอพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และน้อง ๆ สำหรับโอกาสและกำลังใจที่ดิฉันเสมอมา รวมถึงเพื่อน ๆ ทีมศิลปากร ตลอดจนบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งไม่ได้กล่าวในที่นี้ด้วย